

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 852

van **KOEN DANIËLS**

datum: 22 september 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Schooltoeslag - Analyse

Naar aanleiding van de evaluatie van het Groeipakket keurde het Vlaams Parlement een resolutie goed waarin werd opgenomen dat er een grondige evaluatie zou komen van de schooltoeslag.

In het antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 323 van 31 januari 2022 over de grondige evaluatie van de schooltoeslag antwoordde toenmalig minister Beke dat de analyse op dat moment nog bezig was. Eind november 2021 werd de controle op de pedagogische voorwaarden gestart bij de uitbetalers. Ondertussen zouden de nodige analyses afgerond moeten zijn.

1. Wat zijn de resultaten die naar voren kwamen uit de analyse van de schooltoeslag?
2. Welke gevolgen zullen gegeven worden aan de punten die naar voren kwamen uit de analyse? Welke aanpassingen/aanbevelingen zijn nodig?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 852 van 22 september 2022

van **KOEN DANIËLS**

1. Er werd inderdaad in opvolging van de resolutie m.b.t. de evaluatie van het Groeipakket een nieuwe analyse uitgevoerd over het systeem van schooltoeslagen. De basisgegevens over de toekenningen zijn online terug te vinden ([Groeipakket | Opgroeien](#)). De nieuwe dashboards over de schooltoeslag ([Cijfers op maat | Opgroeien](#)) bevatten ook de definitieve cijfers voor het schooljaar 2019-2020.

Voor schooljaar 2020-2021 zijn de nodige pedagogische checks gebeurd, al blijft daar de status 'voorlopig' omdat er nog een inkomstencontrole dient te gebeuren 2 jaar na datum in functie van mogelijke non take up. Ook de cijfers van 2021-2022 zijn voorlopig, omdat de pedagogische check – gegevens van onderwijs m.b.t. inschrijvingen – pas vanaf november kan gebeuren.

Omdat het grotendeels nog om voorlopige cijfers gaat, moeten de bevindingen ook als voorlopig worden beschouwd.

Alvast enkele evoluties en bevindingen qua aantallen kinderen en hun profiel:

- In het schooljaar 2021-2022 kregen 490.532 kinderen een schooltoeslag, dit is ongeveer 40,3% van het aantal ingeschreven kinderen;
- Ten opzichte van het schooljaar 2020-2021 is er in het algemeen een daling van 5.662 leerlingen met recht op een schooltoeslag (-1,1%). De daling is er wel enkel bij kleuters (-5,4%) en in het lager onderwijs (-2,5%). In het secundair onderwijs zien we een stijging van 2,3%;
- Vergeleken met de cijfers over het schooljaar 2019-2020 zien we dat bijkomend 31.250 kinderen een schooltoeslag kregen toegekend. Dit is voornamelijk het gevolg van de keuze om maximaal voor het automatisch toekennen van rechten te gaan;
- In het algemeen ontvangen leerlingen met een schooltoeslag gemiddeld 748 euro per jaar in het secundair onderwijs, 161 euro in het lager onderwijs en 107 euro in het kleuteronderwijs.
- Van de kinderen met een schooltoeslag die recht hebben op gezinsbijslagen via het Groeipakket ontvangt 59,3% ook een sociale toeslag. Dit is logisch, gezien de inkomensgrenzen van de schooltoeslagregeling ruimer zijn dan die van de sociale toeslag;
- Het aandeel leerlingen met een schooltoeslag dat een volledige toeslag ontvangt omwille van een inkomen onder de minimuminkomengrens ligt voor elk van de 3 onderwijsniveaus hoger dan 40% en ligt het hoogst bij de leerlingen uit de HBO5-opleiding.
- In het schooljaar 2021-2022 leefde ongeveer 48,1% van de kinderen met een schooltoeslag in een gezin met een inkomen van minder dan 30.000 euro, 23,7% had een inkomen tussen de 30.000 euro en de 40.000. Het aandeel kinderen met een gezinsinkomen van meer dan 40.000 euro bedraagt 28,2% in het schooljaar 2021-2022.

Evoluties en bevindingen qua budget:

- De uitgaven zijn iets toegenomen in 2021-2022 (+2,4% t.o.v. 2020-2021, totale uitgave van bijna 195 miljoen euro), ondanks de lichte daling van het aantal rechthebbenden. Dit kunnen we verklaren door: 1) het effect van de indexering, 2)

de stijging van het aantal leerlingen met schooltoeslag in het secundair onderwijs, waar de toeslagbedragen hoger liggen dan in het basisonderwijs.

- Bijna 150 miljoen euro (77%) ging naar leerlingen in het secundair onderwijs. Ruim 30 miljoen euro ging naar leerlingen in het lager onderwijs, bijna 11 miljoen euro naar kinderen in het kleuteronderwijs en ruim 4 miljoen euro naar studenten in de opleiding HBO5-verpleegkunde.
 - Ongeveer 56% van de uitgaven aan schooltoeslagen gaan naar de gezinnen met het laagste inkomen, dit aandeel is relatief stabiel over de verschillende schooljaren. Er zijn wel duidelijke verschillen tussen de verschillende onderwijsniveaus: in het kleuteronderwijs gaat ongeveer 40% van de uitgaven naar gezinnen met een inkomen onder de onderste inkomensgrens, in het lager onderwijs is dit zo'n 50% en in het secundair onderwijs is dit bijna 59%. Deze verschillen tussen de onderwijsniveaus zijn te verklaren doordat de bedragen van het secundair onderwijs veel selectiever en sterker verhoogd werden dan deze van het lager onderwijs en kleuteronderwijs bij de hervorming van het systeem van schooltoeslag.
2. Uit de cijfers over de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022 leren we dat het aantal leerlingen met recht op een schooltoeslag net onder 500.000 kinderen blijft en dat het aandeel van gezinnen met een eerder beperkt gezinsinkomen groot is. Dat laatste wijst op het belang van de schooltoeslag als instrument om kwetsbare gezinnen extra te ondersteunen.

Dat het grootste deel van de uitgaven naar leerlingen in het secundair onderwijs gaan is een logisch gevolg van de keuzes die de vorige Vlaamse regering maakte. Net omdat de kosten voor kinderen van die leeftijd een stuk hoger liggen, vormt de schooltoeslag voor gezinnen met een beperkt inkomen én met leerlingen in het secundair onderwijs een belangrijke steunmaatregel.

Het systeem van de schooltoeslagen zorgt er zo voor dat gezinnen die vaak diverse sociale voordelen missen doordat hun inkomen net te hoog is, toch nog een tegemoetkoming krijgen via de schooltoeslag. De schooltoeslag is een instrument dat zich uitermate leent tot bijkomende steun voor groepen die niet tot de doelgroep van de sociale toeslagen behoren.

De automatische inkomenscontrole resulteerde in toename van het aantal kinderen met een schooltoeslag. Dat bewijst het nut van deze stap en het belang ervan in een automatische toekenning. Ook gezinnen die geen weet hadden van alarmbelprocedures of dachten niet voor een schooltoeslag in aanmerking te komen, worden toch automatisch opgevist. Qua dienstverlening lijkt ons dat een sterke troef om de non-take up tegen te gaan. Zo profileert Vlaanderen zich als een overheid die op een bijzonder efficiënte manier echt werk gemaakt heeft van automatische rechtentoekekening op sociale voordelen.